

ART

Barcelona es retroba amb Javier Vilató

Cinc museus i galeries de la ciutat reuneixen 170 obres per homenatjar l'artista, nebot de Picasso

UN ARTISTA QUE VA TREBALLAR FINS A L'ÚLTIM MOMENT

Barcelona fa un reconeixement a la figura de Javier Vilató amb una exposició que explora els diferents vessants de la seva trajectòria. A dalt la pintura del 1973 *Dona i esquelet*, al Museu Picasso. A baix *Retrat de Germain*, del 1965, també exposat al museu de l'artista. EFE / HYDRIS MOKDAHI

Barcelona ret homenatge a Javier Vilató (1921-2000) amb cinc exposicions simultànies. El nebot de Picasso va mantenir sempre els lligams amb la Ciutat Comtal tot i que el 1946 es va instal·lar a París.

ANTONI RIBAS TUR

BARCELONA. El 1950, el pintor Javier Vilató i Pablo Picasso, el seu oncle, van realitzar un bodegò a quatre mans. Està signat *Javier Vilató y su tío*. El pintor malagueny no va voler revelar la seva identitat, com si amb aquell gest hagués volgut mantenir en la intimitat la relació estreta i fraternal que va mantenir amb el seu nebot. Al seu torn, Vilató va rebutjar sempre qualsevol intent d'adquirir notorietat gràcies a la figura del pintor malagueny. La seva estela el va perseguir tota la vida, però no va impedir que busqués la seva pròpia personalitat com a artista. "Entre el meu pare i Picasso es va donar una transmissió de coneixements com la dels artistes del circ", va recordar ahir Xavier Vilató, el fill de l'artista. Set anys després de l'última exposició que se li va dedicar a la ciutat, a la Fundació Vila Casas, Barcelona posa finalment de llarg el gran homenatge a l'artista amb l'exposició, dividida en cinc seus, *Vilató 1921-2000. Barcelona-París. Un camí de llibertat*.

Xavier Vilató és el responsable de la selecció de les prop de 170 pintures, escultures, gravats, fotografies i documents que es poden veure a partir d'avui al Museu Picasso, al

pati del Museu Frederic Marès, a l'Espai Volart de la Fundació Vila Casas, a la Sala Dalmau i a la galeria Joan Gaspar.

Malgrat que Javier Vilató va viure l'efervescència cultural del París dels anys quaranta, les seves obres no es van desprendre dels colors dels paisatges mediterranis ni de les persones que es va estimar. Entre els retrats exposats s'hi poden trobar l'àvia Maria, l'oncle Pablo, la Matsie, la primera companya, la Marianne, la seva vídua, el Xavier, el seu fill, i l'Adela, la seva néta. "Va ser un artista incansable, apassionat i dotat amb una vitalitat que s'encomana", va recordar Pilar Vélez, nova directora dels museus del Disseny Hub i coordinadora de l'exposició. "Per al meu pare Barcelona era molt important, i en els últims anys no s'ha cuidat prou aquesta relació. Amb aquesta exposició espero que les aigües es calmin", va rebre Vilató. A finals dels anys 90 ja es va parlar d'homenatjar Vilató amb una antològica a la Virreina, però el reconeixement no s'ha materialitzat fins ara.

Un lluitador per la llibertat

Xavier Vilató va recordar ahir que per al seu pare París va representar la llibertat. El 1939 Javier Vilató ja va sortir a buscar-la allistant-se a l'exèrcit republicà durant la Guerra Civil. "Va marxar a la guerra perquè hi havia el seu germà. Van acabar als camps de concentració d'Argelers. Picasso va moure fills perquè els alliberessin i se'ls va emportar a París.

Honest Vilató va rebutjar adquirir notorietat a través de Picasso

Mediterrani Tot i que va viure a París, els colors vius impregnen les obres de Vilató

Però la tranquil·litat va durar poc. Amb l'esclat de la Segona Guerra Mundial van tornar a Barcelona", recorda Mariana Draper, la directora de la Sala Dalmau. El 1999 aquesta galeria va acollir l'última exposició de Vilató en vida –i la primera a Barcelona en 36 anys– i ara mostra una trentena de natures mortes i pintures protagonitzades per objectes diversos. Com els bodegons de Picasso, els de Vilató estan centrats en objectes quotidians però sempre evocuen el pas del temps i la mort com un deix d'ironia, "mai són tètriques", explica Draper. Les dues més antigues daten del 1939, i es creia que s'havien perdut fins que Maya Picasso, la filla de l'artista malagueny, les va trobar als anys 90.

El retorn a Barcelona no va fer que Vilató abandonés la seva passió per l'art i el seu desig de llibertat. Amb J. Fin, el seu germà, Albert Fabra i Ramon Rogent van formar un grup que va voler trencar, amb les seves obres, amb la grisor del franquisme. El 1945 se li van tornar a obrir les portes de París després d'aconseguir una beca del Cercle Maillol de l'Institut Francès, i el 1946 es va instal·lar definitivament a la capital francesa. Va tornar sovint a Barcelona per veure els familiars i els amics, i va passar llargues temporades i moltes vacances d'estiu a Lo Mompeán, un llogarret al camp d'Alacant on va poder viure en contacte directe amb la natura i convertir tota mena d'animals i insectes en els protagonistes de les seves obres. —

De museus

Les cinc cares d'un artista català, andalús i parisenc

El pintor

Javier Vilató va ser, sosté el seu fill, "un dels artistes catalans més importants, amb influències andaluses i projecció parisenc". Les prop de trenta obres exposades a la Sala Dalmau permeten copsar la seva evolució.

L'amant dels animals

L'Espai Volart de la Fundació Vila Casas explora la relació artística que Vilató va mantenir amb els animals –gossos, cavalls, elefants, puputs, etc.–. Les seves bestioles marines semblen sortides d'una obra de Joan Miró.

Hereu de Picasso

"Moltes de les obres que pengen de les parets del Museu Picasso van ser les imatges que el meu pare va tenir a casa de petit", recorda Xavier Vilató sobre el paper que la seva família va tenir en la creació del museu barceloní, on ara es pot resseguir la relació del seu pare i Picasso a través de pintures, fotografies i documents.

El gravador

Picasso va introduir Vilató en el món del gravat el 1939. La sala Gaspar exposa una trentena d'obres i sis llibres de bibliòfil de l'artista. Entre els escriptors que va il·lustrar hi ha el poeta francès André Verdet i García Lorca.

L'escultor

Els tres últims anys de la seva vida Vilató es va submergir en l'escultura després de visitar una exposició d'art iber al Grand Palais de París. Va realitzar 17 bronzes, deu dels quals estan exposats al pati del Museu Frederic Marès.